

Metodyka pracy w świetlicy - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka pracy w świetlicy
Kod przedmiotu	05.1-WP-PEDP-MPWS
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ - dr Krzysztof Zajdel

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Laboratorium	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studenta z metodyką pracy wychowawczo-opiekuńczej w świetlicy szkolnej i pozaszkolnej oraz stwarzanie sytuacji, w których będzie on miał okazję doświadczyć jej urzeczywistniania w praktyce i uświadomić sobie własne kompetencje do działania w takiej placówce.

Wymagania wstępne

Przedmioty ogólne z zakresu opieki i wychowania, psychologii rozwoju oraz metodyka pracy wychowawczo-opiekuńczej.

Zakres tematyczny

Świetlica szkolna i pozaszkolna, jako forma opieki i wychowania dzieci i młodzieży w Polsce. Wskazanie podstawowych różnic i podobieństw. Analiza doświadczeń studentów. Elementy modelu wzorca i realnego świetlic. Analiza uwarunkowań i organizacji funkcjonowania świetlicy szkolnej i środowiskowej. Programowanie i planowanie działań w świetlicach. Analiza i tworzenie dobrych planów działalności rocznej, miesięcznej, tygodniowej. Metody i formy pracy wychowawczo-opiekuńczej w świetlicach. Diagnoza funkcjonowania wychowawczo-opiekuńczego świetlicy w szkole oraz w świetlicy środowiskowej. Zajęcia w placówkach. Analiza zgromadzonych diagnoz w świetlicach szkolnych i pozaszkolnych.

Prezentacja prac własnych studentów.

Zajęcia integracyjne i wprowadzające normy w grupie w świetlicy. Przykładowe formy. Według pomysłu studentów.

Zajęcia poprawiające komunikację w grupie w świetlicy. Przykładowe formy. Według pomysłu studentów.

Zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży w świetlicy. Przykładowe formy. Według pomysłu studentów.

Zajęcia rozwijające samodzielność dzieci przebywających w świetlicy. Według pomysłu studentów.

Zajęcia motywujące do uczenia się, nauki wychowanków świetlicy szkolnej i środowiskowej. Według pomysłu studentów.

Zajęcia relaksacyjne, czasu wolnego i budujące atmosferę świetlicy. Według pomysłu studentów.

Zajęcia okolicznościowe. Według pomysłu studentów.

Ferie i półkolonie w świetlicach szkolnych i środowiskowych. Według pomysłu studentów.

Uogólnienia, podsumowanie najważniejszych problemów świetlic.

Metody kształcenia

Pogadanka, pokaz, praca w grupach, praca w parach, burza mózgów, odgrywanie scenek, mini wykład, dyskusja i niezależne studiowanie.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbol	efektów Metody weryfikacji	Forma zajęć
E.1.W4. kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym; E.1.W5. konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć; E.1.W6. metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	• K_W09 • K_W12	• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • Ocena scenariusza zajęć opiekuńczo - wychowawczych Ocena samodzielnie prowadzonych zajęć opiekuńczo - wychowawczych	• Laboratorium
E.1.U4. dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów; E.1.U5. kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy; E.1.U6. podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym; E.1.U11. przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.	• K_U17 • K_U18	• Ocena scenariusza zajęć opiekuńczo - wychowawczych Ocena przygotowania i aktywnego udziału w ćwiczeniach Ocena samodzielnie prowadzonych zajęć opiekuńczo - wychowawczych	• Laboratorium
E.1.K1. adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów; E.1.K2. popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym; E.1.K5. kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów; E.1.K9. stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	• K_U05	• konspekt • praca pisemna • Ocena samodzielnie prowadzonych zajęć wychowawczych	• Laboratorium

Warunki zaliczenia

Zaliczenie laboratoriów odbywa się na podstawie oceny poziomu aktywnego uczestnictwa w zajęciach (20% oceny), samodzielnie przygotowanego scenariusza zajęć wychowawczych dla wychowanków świetlicy szkolnej lub środowiskowej (40% oceny) oraz samodzielnego przeprowadzenia zajęć wychowawczych w wybranych świetlicach (40% oceny).

Ocena końcowa

Ocena końcowa jest oceną z laboratoriów.

Literatura podstawowa

1. *Akty prawne regulujące funkcjonowanie świetlic w Polsce.*
2. Czasopismo „Świetlica w Szkole” www.swietlicawszkole.pl.
3. Gajewska G., Bazydło-Stodolna K., *Teoretyczno-metodyczne podstawy pracy opiekuńczo-wychowawczej w świetlicy: scenariusze zajęć wychowawczych*, T. VIII, Zielona Góra 2005.
4. Zajdel K. (2019), Społeczne i indywidualne wymiary oceny szkolnej, Impuls, Kraków, s. 312.
5. Gajewska G., Turska E., *Teoretyczno-metodyczne aspekty opieki i wychowania w świetlicy: scenariusze spotkań, programy*, T. XII, Zielona Góra 2011.
6. Gajewska G., *Świetlica szkolna: jaka powinna być, a jaka jest? Kilka uwag o rozbieżnościach między modelem (wzorcem) a stanem rzeczywistym*, „Świetlica w Szkole” 2009, 3, s. 5-8.
7. Krajewska B., *Świetlica szkolna - ważne ogniwo w procesie wychowania opiekuńczego dziecka*, Forum Pedagogiczne 2011, nr 1.
8. Pery, A., Kmita D. (2014). *Świetlica – szkolną przestrzenią czasu wolnego. Funkcjonowanie świetlic szkolnych. Poradnik dla gmin i dyrektorów szkół*. Warszawa.
9. Raport NIK: Informacja o wynikach kontroli Funkcjonowanie świetlic szkolnych. Nr ewid. 40/2017/P/16/092/LSZ data 13.09.2017: <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-funkcjonowaniu-swietlic-szkolnych.html>
10. *Rola szkolnej świetlicy i zajęcia świetlicowe dla dzieci w opinii rodziców*. Warszawa, 22 marca 2016 Skrócony raport z badania ilościowego przeprowadzonego przez Millward Brown dla Fundacji Orange. Pobrano 10.09.2018, z: <https://fundacja.orange.pl/strefa-wiedzy/badania/>, 1-21.
11. Skrzyński, D. (2017). Świetlica szkolna. Zmiany w nowym systemie oświaty, zasady organizacji, najczęstsze błędy. Wydawnictwo Wiedza i Praktyka.
12. Turska E., *Świetlice środowiskowe jako forma pomocy rodzinie dysfunkcyjnej*, [w:] Gajewska G., Turska E., *Teoretyczno-metodyczne aspekty opieki i wychowania w świetlicy: scenariusze spotkań, programy*, T. XII, Zielona Góra 2011.
13. Każdorazowo uaktualniana i przekazywana studentom.

Literatura uzupełniająca

1. Fudali M., *Wiedza i umiejętności potrzebne do kierowania grupą*, [w:] E. Pasterniak - Kobyłecka (red.) *Kompetencje nauczyciela-wychowawcy*, Zielona Góra 2002
2. Gajewska G., Szczęśna A., Rewińska E., *Warsztat opiekuna-wychowawcy młodszych dzieci: scenariusze zajęć z zastosowaniem opowieści wychowawczej*, T. VI, Zielona Góra 2004
3. Gajewska G., Szczęśna A., Rewińska E., *Teoretyczne i metodyczne aspekty kalendarza wychowawcy: scenariusze zajęć wychowawczych*, T. V, Zielona Góra 2002, 2008
4. Gajewska G., Szczęśna A., Rewińska E., *Teoretyczno-metodyczne podstawy warsztatu wychowawcy kolonii: scenariusze zajęć wychowawczych: programy kolonii, półkolonii, obozów, biwaków*, T. X, Zielona Góra 2008.
5. Jarosz J., *Profilaktyczno-terapeutyczna opieka nad młodzieżą w świetlicy szkolnej*, „Nowa Szkoła” 1998, 3.
6. Jordan M., *Pedagogiczne i społeczne aspekty pracy świetlicy szkolnej*, Kraków 1995.
7. Kmita D., *Kierunki rozwoju świetlic*, „Świetlica w Szkole” 2010, 2.
8. Krajewska B., *Standardy funkcjonowania świetlic szkolnych*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2011, 2.
9. Muraszko B., *Azyl w świetlicy*, „Edukacja i Dialog” 1995, 6.
10. Pelcowa M., *Świetlice w szkołach wielkomiejskich: stan aktualny i propozycje zmian*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 1991, 4.
11. Pietkiewicz M., red., *Świetlica pomostem między rodziną a szkołą: materiały pomocnicze dla wychowawców świetlic*, Warszawa 1985.
12. Pruszyńska D., *Zajęcia socjoterapeutyczne w świetlicy szkolnej*, Legnica 1990.
13. Rosiński M., *Organizacja pracy opiekuńczo-wychowawczej w świetlicy*, Szczecin 1997.
14. Wilkowska J., *Świetlica czy przechowalnia?* „Wychowawca” 1998, 12.
15. Skrzyński D., *Kadra pedagogiczna w świetlicy*, „Świetlica w Szkole” 2010, 3.
16. Strony internetowe świetlic szkolnych i środowiskowych.
17. Zawadzka A., *Świetlica jako miejsce odrabiania lekcji*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 1999, 9.
18. Zieja Z., red., *ABC wychowawcy świetlicy*, Jelenia Góra 1995
19. Dokumenty prawne regulujące pracę świetlicy szkolnej oraz strony internetowe podawane przez prowadzącego zajęcia.
20. Każdorazowo uaktualniana i przekazywana studentom.

Uwagi

W ramach zajęć brana jest pod uwagę możliwość metodycznego oglądu placówek i opracowanie przez studenta, studentów projektu ewaluacyjnego z jego prezentacją w ramach zajęć. Szczególnie w ramach studiów niestacjonarnych.

Zmodyfikowane przez dr Krzysztof Zajdel (ostatnia modyfikacja: 17-11-2019 13:49)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ